

Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενότητα 8^η : Η πολιτική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Γεώργιος Ανδρέου
Τμήμα Πολιτικών Επιστημών

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο την αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Περιεχόμενα ενότητας

1. Ιστορική αναδρομή
2. Οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή
3. Πολιτική συνοχής
  - i. Πολιτική συνοχής 2007-2013
  - ii. Πολιτική συνοχής 2014-2020
  - iii. Στρατηγική Ευρώπη 2020
  - iv. Χρηματοδότηση
4. Ενίσχυση αιρεσιμοτήτων
5. Ο ρόλος των εταίρων
6. Η περίπτωση της Ελλάδας
7. Το νέο ΕΣΠΑ

Σκοποί ενότητας

- Να κατανοηθεί η έννοια της συνοχής και να αποτυπωθούν οι ενέργειες της Ένωσης και των κρατών μελών που συμβάλλουν στην υλοποίηση αυτού του στόχου.
- Να περιγραφούν τα βασικά χαρακτηριστικά της νέας πολιτικής συνοχής (2014-2020) και να σκιαγραφηθεί το περιεχόμενο του νέου ΕΣΠΑ της Ελλάδας.

Ιστορικό (1/2)

1957-1988

1960: έναρξη λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου (ΕΚΤ).

1989-1993

- Μεταρρύθμιση των Διαρθρωτικών Ταμείων
- 5 κοινοί Στόχοι
- Εναρμονισμένοι διοικητικοί κανόνες
- Αποκεντρωμένη διαχείριση
- Αύξηση του προϋπολογισμού των Διαρθρωτικών Ταμείων στα 14 δισ. ECU ετησίως (περίπου 20% του προϋπολογισμού της ΕΕ)

Ιστορικό (2/2)

1994-1999

- Εισαγωγή ενός νέου Στόχου 4
- Απλοποίηση των διαδικασιών
- Νέα μέσα για τη συνοχή και την αλιεία
- Αύξηση του προϋπολογισμού των διαρθρωτικών Ταμείων στα 32 δισ. ECU ετησίως (περίπου 30% του προϋπολογισμού της ΕΕ)

2000-2006

- Συγκέντρωση των επιλέξιμων περιφερειών και των δημοσιονομικών πόρων
- Σταδιακή έξοδος ορισμένων περιφερειών Στόχου 1, 2 και 5β
- 3 κοινοί Στόχοι
- Εισαγωγή Προενταξιακού Μέσου για υποψήφιες χώρες (ISPA)

Η έννοια της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής (1/2)

*Άρθρο 2 ΣΕΕ: "Η Ένωση προάγει την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και την αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών".
(Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2007, αριθ. C 306).*

Άρθρο 4 ΣΛΕΕ: "Η Ένωση έχει συντρέχουσα αρμοδιότητα με τα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή".

*Άρθρο 174 ΣΛΕΕ: "Η Ένωση, προκειμένου να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της, αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής της συνοχής". "Η Ένωση αποσκοπεί, ιδιαίτερα, στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών".
(Επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C326).*

Η έννοια της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής 2/2

Άρθρο 175 ΣΛΕΕ

“Τα κράτη μέλη ασκούν και συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό ... να επιτύχουν τους στόχους του άρθρου 174. Η διαμόρφωση και η υλοποίηση των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης καθώς και η υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, λαμβάνουν υπόψη τους στόχους του άρθρου 174 και συμβάλλουν στην πραγματοποίησή τους. Η Ένωση ενισχύει επίσης την υλοποίηση αυτή με τη δράση της μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων, της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων”. (Επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C326).

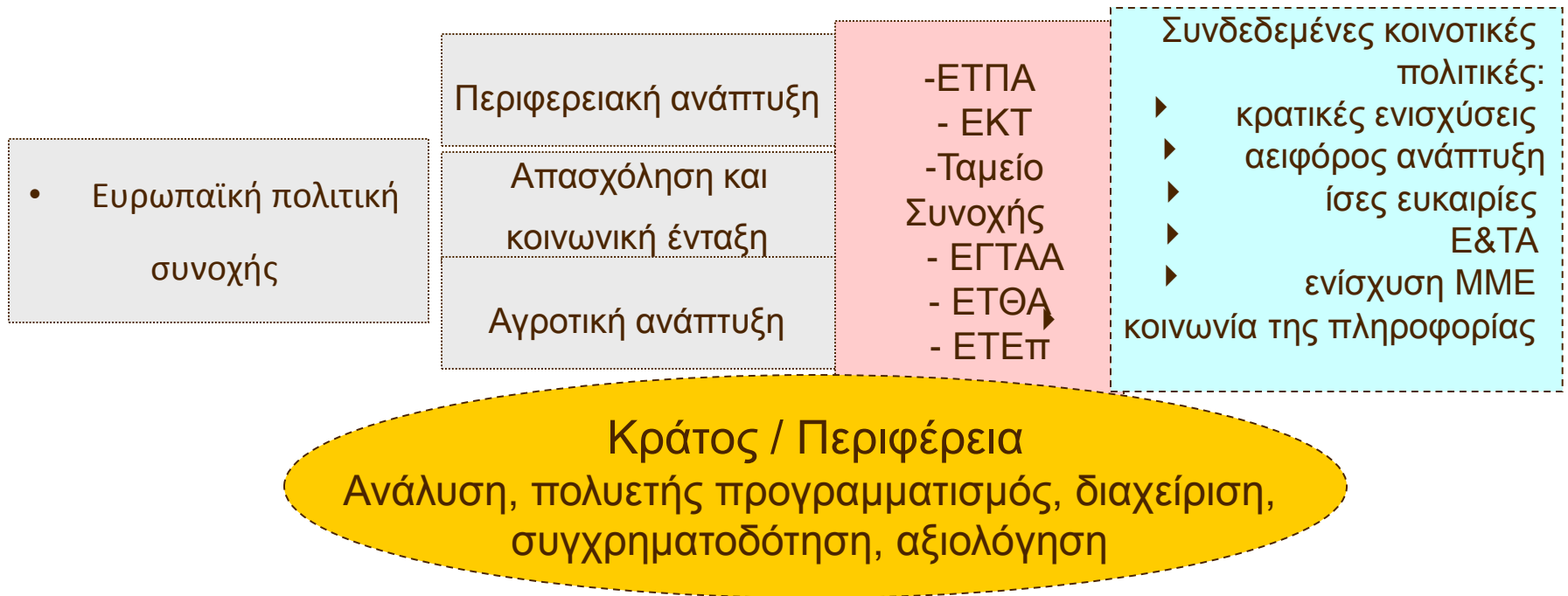
Συνοχή και πολιτική συνοχής της Ε.Ε

Τρία είναι τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από τα παραπάνω.

- Η συνοχή είναι ένας από τους βασικούς στόχους της Ένωσης, για την επίτευξη του οποίου απαιτείται συντονισμός τόσο των κοινοτικών όσο και των εθνικών πολιτικών. Επιπλέον, ο στόχος της συνοχής εμφανίζεται ως παραπληρωματικός της ολοκλήρωσης της Εσωτερικής Αγοράς.
- Οι δράσεις που υπηρετούν τον στόχο της συνοχής είναι τόσο δημοσιονομικού όσο και μη-δημοσιονομικού χαρακτήρα.
- Ο συντονισμός των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) - δηλαδή η πολιτική συνοχής - είναι το βασικό δημοσιονομικό μέσο που διαθέτει η ΕΕ για την επίτευξη του στόχου της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής και ΕΔΕΤ

Άλλες ευρωπαϊκές πολιτικές και αρχές: στρατηγική “Ευρώπη 2020”, “νέα οικονομική διακυβέρνηση”, διεύρυνση, προϋπολογισμός, θεσμική μεταρρύθμιση
Εξωγενείς επιρροές: γενική οικονομική ανάπτυξη, ξένες επενδύσεις, εθνικές πολιτικές

Εικόνα 1: Ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής και ΕΔΕΤ

Πολιτική συνοχής 2007-2013

	Προγράμματα και Μέσα	Επιλεξιμότητα	Προτεραιότητες	Επιδοτήσεις
		Στόχος «Σύγκλιση» 81,7% (251,3 δισ. EUR)		
Πολιτική συνοχής 2007-2013 3 στόχοι €307,62 δισ (τιμές 2005) 0,37% του ΑΕΠ-Ε	Περιφερειακά και εθνικά προγράμματα ΕΤΠΑ	Περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕΠ <75% του μέσου όρου της ΕΕ25	<ul style="list-style-type: none"> •καινοτομία •περιβάλλον/ πρόληψη κινδύνων •προσβασιμότητα υποδομές •ανθρώπινοι πόροι •διοικητική ικανότητα 	70,5% = 177,3 δισ. EUR
	ΕΚΤ	Στατιστικό αποτέλεσμα: περιφέρειες με κατά κεφαλή ΑΕΠ <75% στην ΕΕ15		5% = 12,52 δισ. EUR
			Κράτη μέλη με κατά κεφαλή ΑΕΕ<90% του μέσου όρου της ΕΕ25	<ul style="list-style-type: none"> •μεταφορές (TEN) •αιεφόρες μεταφορές •περιβάλλον •ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
	Στόχος «Περιφερειακή ανταγωνιστικότητα και απασχόληση» 15,8,% (48,78 δισ. EUR)			
	Περιφερειακά προγράμματα (ΕΤΠΑ) και εθνικά προγράμματα (ΕΚΤ)	Τα κράτη μέλη προτείνουν κατάλογο περιφερειών (NUTS1 ή NUTS2)	<ul style="list-style-type: none"> •καινοτομία •περιβάλλον/ πρόληψη κινδύνων •προσβασιμότητα •Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης 	78,7% = 38,4 δισ. EUR
		«Σταδιακή είσοδος» Περιφέρειες που καλύπτονται από το Στόχο 1 την περίοδο 2000-06 και δεν καλύπτονται από το Στόχο «Σύγκλιση»		21,3% = 10,38 δισ. EUR
	Στόχος «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία» 2,4% (7,5 δισ. EUR)			
	Διασυνοριακά και διακρατικά προγράμματα και δίκτυα (ΕΤΠΑ)	Παραμεθόριες περιφέρειες και ευρύτερες περιφέρειες διακρατικής συνεργασίας	<ul style="list-style-type: none"> •καινοτομία •περιβάλλον/πρόληψη κινδύνων •προσβασιμότητα •πολιτισμός, εκπαίδευση 	δια-συνοριακή συν (77%) διακρατική συν (19%) δια-περιφερειακή συν (4%)

Εικόνα 2: Πολιτική συνοχής 2007-2013

Πολιτική συνοχής 2014-2020 - βασικά χαρακτηριστικά

- Διασύνδεση με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020».
- Συντονισμένη χρήση πέντε Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.
- Στόχευση πόρων προς βασικούς τομείς ανάπτυξης.
- Καθορισμός σαφών στόχων και μέτρηση αποτελεσμάτων.
- Ενίσχυση των εκ των προτέρων αιρεσιμοτήτων.
- Ενισχυμένος ρόλος για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.
- Ενισχυμένος ρόλος των εταίρων για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο.
- Ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εδαφική ανάπτυξη.

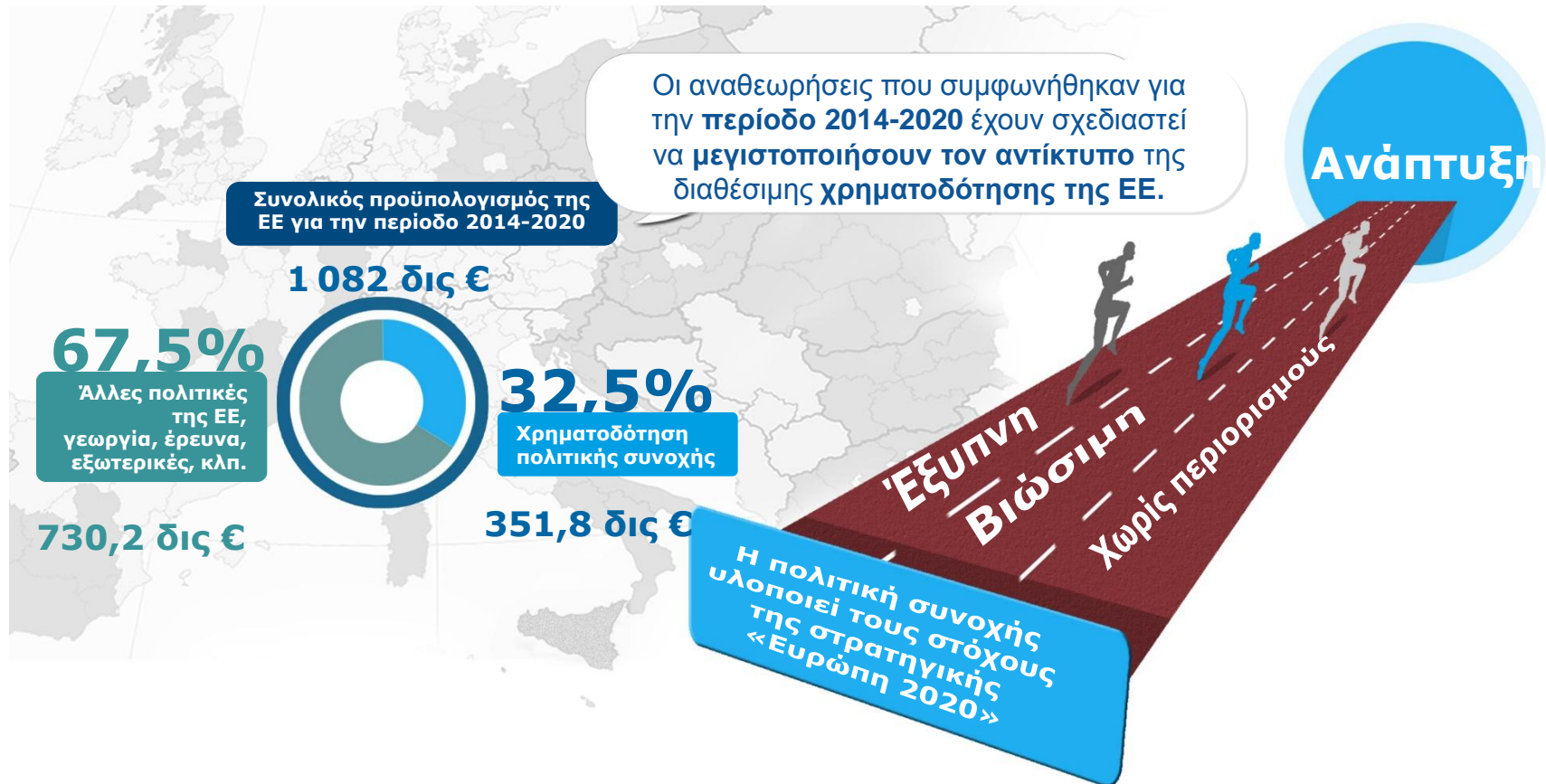
Η στρατηγική Ευρώπη 2020

4 προτεραιότητες:

- **Έξυπνη ανάπτυξη** (βελτίωση των επιδόσεων στην εκπαίδευση, έρευνα & καινοτομία, ψηφιακή κοινωνία).
- **Βιώσιμη ανάπτυξη** (πιο ανταγωνιστική οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα, προστασία του περιβάλλοντος, ανάπτυξη νέων πράσινων τεχνολογιών, αποδοτικά και έξυπνα δίκτυα ηλεκτρικής ενέργειας, εκμετάλλευση των δικτύων σε επίπεδο ΕΕ, παροχή βοήθειας στους καταναλωτές).
- **Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς** (αύξηση ποσοστού απασχόλησης στην Ευρώπη, ιδίως για τις γυναίκες, τους νέους και τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας, επενδύσεις σε δεξιότητες και επαγγελματική κατάρτιση, εκσυγχρονισμός των αγορών εργασίας και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας).
- **Νέα Οικονομική Διακυβέρνηση** (αυστηρότερη επιτήρηση από την ΕΕ με στόχο τη διαφύλαξη της σταθερότητας στην Ευρωζώνη).

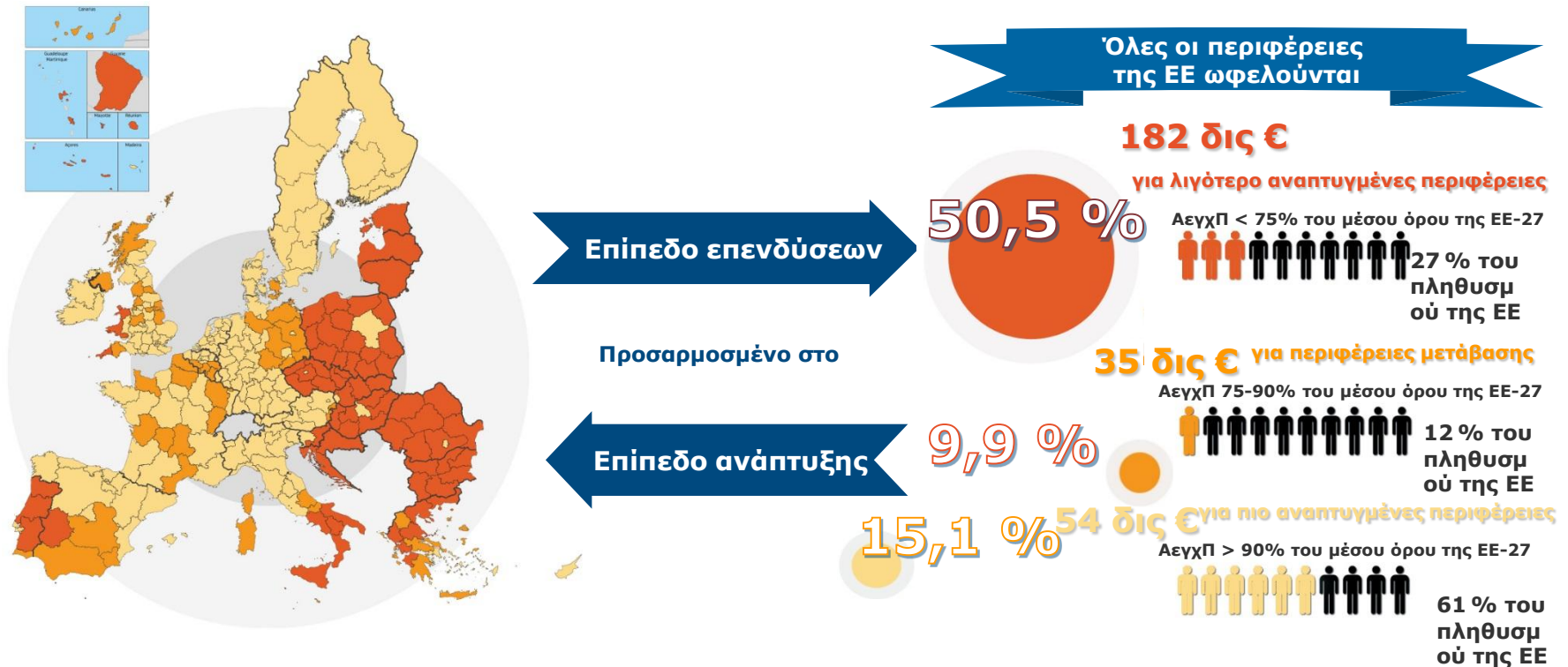
Πολιτική συνοχής 2014-2020: 1/3 του προϋπολογισμού της ΕΕ

Εικόνα 3: Πολιτική συνοχής 2014-2020

Κατανομή των πόρων της συνοχής στις περιφέρειες

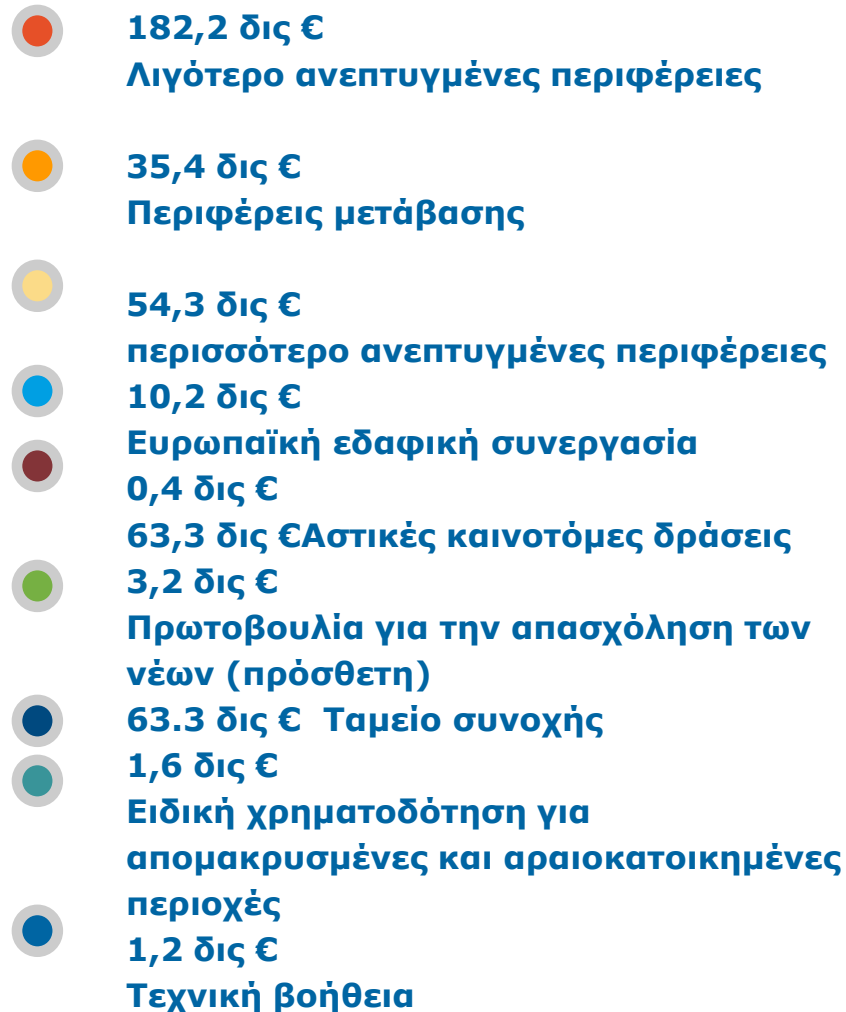
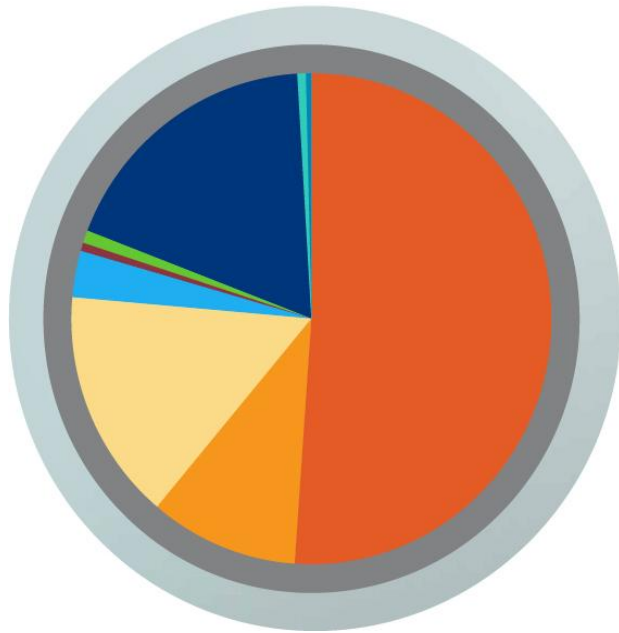

Εικόνα 4: Κατανομή των πόρων στις περιφέρειες

Χρηματοδότηση πολιτικής συνοχής 2014-2020 - 351,8 δις EUR

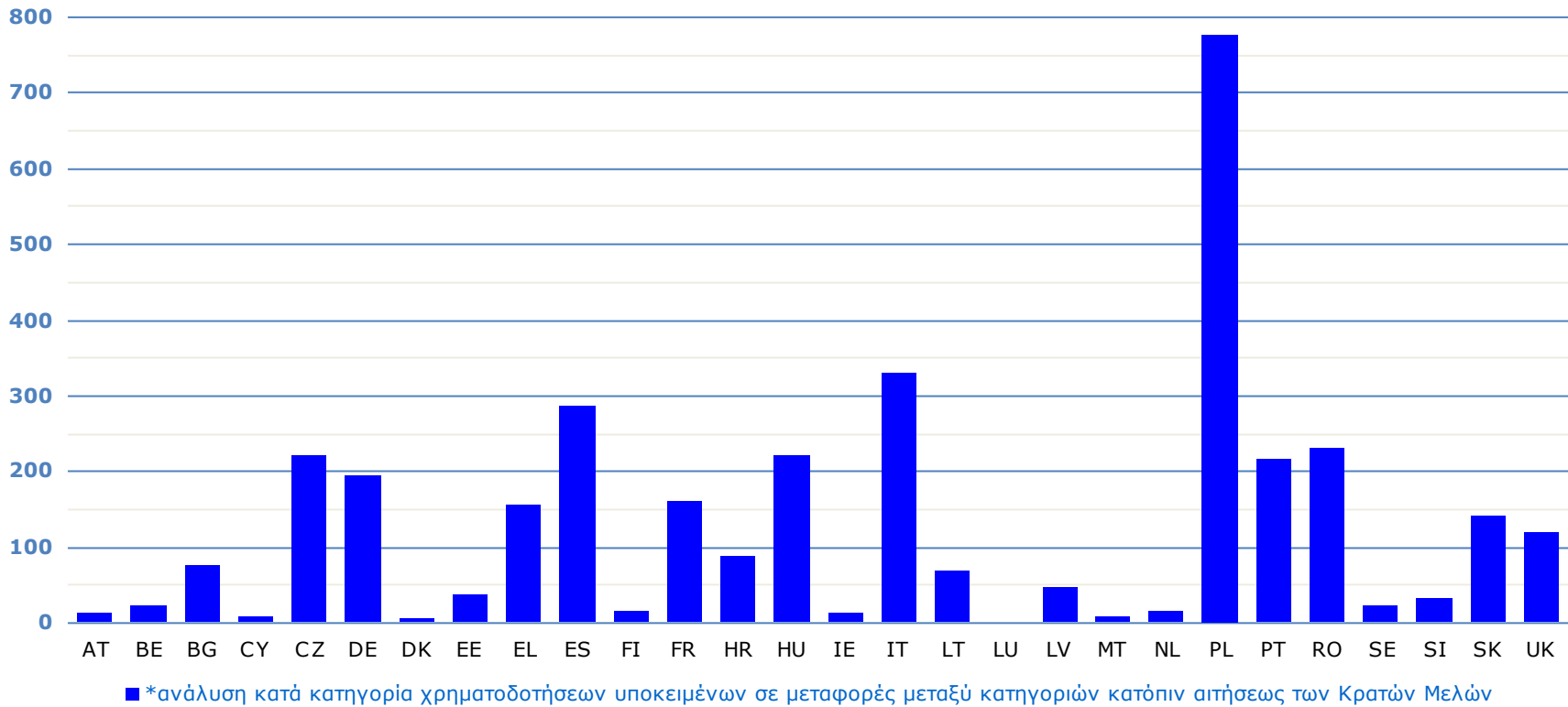

Εικόνα 5: Χρηματοδότηση πολιτικής συνοχής 2014-2020

Κατανομή των πόρων της πολιτικής συνοχής ανά κράτος μέλος 2014-2020

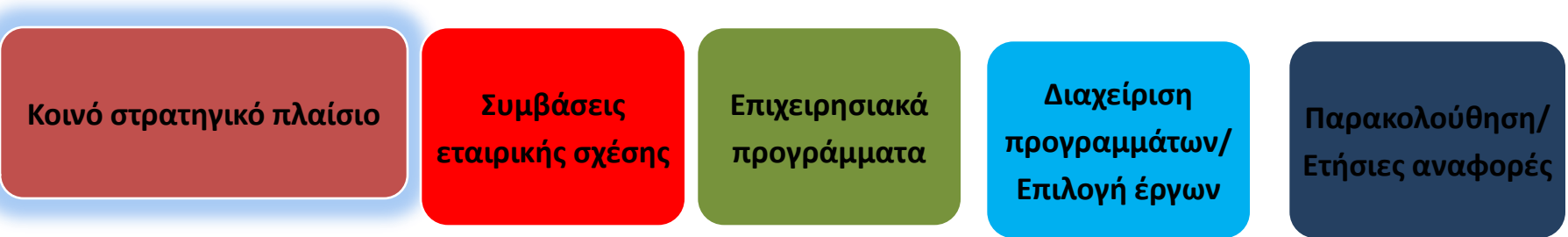
Σύνολο χρηματοδοτήσεων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ 2014-2020*
(δισεκατομμύρια EUR, τρέχουσες τιμές)

Εικόνα 6: Κατανομή των πόρων ανά κράτος μέλος, 2014-2020

Η μέθοδος: προγραμματισμός, εταιρική σχέση και κοινή διαχείριση

Εικόνα 7: Η μέθοδος

Συντονισμένη δράση 5 Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών & Επενδυτικών Ταμείων

• Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης

Ταμείο Συνοχής

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ευρωπαϊκό ταμείο θάλασσας και αλιείας

Κοινοί κανόνες για τα ΕΔΕΤ

- Απλουστευμένες επιλογές δαπανών.
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση (E-governance).
- Κανόνες επιλεξιμότητας.
- Χρηματοοικονομικά εργαλεία.
- CLLD- Ανάπτυξη με πρωτοβουλία τοπικών κοινοτήτων.

Εικόνα 8: Δράση 5 Ευρωπαϊκών Διορθωτικών & Επενδυτικών Ταμείων

11 Θεματικοί στόχοι

Εικόνα 9: 11 Θεματικοί στόχοι

Ενίσχυση των αιρεσιμοτήτων (1/2)

Η πολιτική συνοχής συνδέεται με την οικονομική διακυβέρνηση της Ένωσης για να αντιμετωπισθούν οι μακροοικονομικές ανισορροπίες .

Εισάγονται προϋποθέσεις για την διασφάλιση της αποτελεσματικής χρήσης των πόρων :

- Μακροοικονομικές προϋποθέσεις ευθυγραμμισμένες με τα μέτρα του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.
- Εκ των προτέρων προϋποθέσεις σε συνάρτηση με διαρθρωτικές αλλαγές και στόχους του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων. Αδυναμία εκπλήρωσης τους οδηγεί σε διακοπή χρηματοδότησης.

Ενίσχυση των αιρεσιμοτήτων (2/2)

Θεματικές εκ των προτέρων προϋποθέσεις

- Συνδέονται με τους θεματικούς στόχους και τις επενδυτικές προτεραιότητες της πολιτικής συνοχής και εφαρμόζονται σε σχέση με τις επενδύσεις στο συγκεκριμένο θεματικό τομέα: στρατηγικές, κανονιστικές και θεσμικές προϋποθέσεις, διοικητική επιλεξιμότητα.

Γενικές εκ των προτέρων προϋποθέσεις

- Συνδέονται με τις οριζόντιες πτυχές της υλοποίησης των προγραμμάτων και εφαρμόζονται σε όλα τα ΕΔΕΤ: πολιτική κατά των διακρίσεων, πολιτική ισότητας των φύλων.

Ενισχυμένος ρόλος των εταίρων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση

Ευρωπαϊκός κώδικας δεοντολογίας στην εταιρική σχέση

- Μια κοινή σειρά προτύπων για τη βελτίωση της διαβούλευσης, της συμμετοχής και των διαλόγων με τους εταίρους στα στάδια της σχεδίασης, υλοποίησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των έργων που χρηματοδοτούνται από όλα τα Ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία (ΕΔΕΤ).
- Εταίροι: δημόσιες αρχές, εργατικά συνδικάτα, εργοδότες και ΜΚΟ και φορείς υπεύθυνοι για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, την ισότητα των φύλων και την καταπολέμηση των διακρίσεων.

Ελλάδα: επιλεξιμότητες σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο

Η Ελλάδα δικαιούται στήριξης από το Ταμείο Συνοχής, καθόσον τα έτη 2008-2010 είχε κατά κεφαλήν ΑΕΠ ίσο με 89,6% (δηλ. κάτω από το όριο επιλεξιμότητας του 90% της ΕΕ 27).

Οι πόροι του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ κατανέμονται σε επίπεδο περιφέρειας. Με βάση τα στοιχεία των ετών 2008-2010, η Ελλάδα διαθέτει και τις τρεις κατηγορίες Περιφερειών:

- Λιγότερο αναπτυγμένες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ < 75% Μέσου ευρωπαϊκού),
  - Περιφέρειες σε μετάβαση (κατά κεφαλήν ΑΕΠ μεταξύ 75% & 90%)
  - Περισσότερο αναπτυγμένες (κατά κεφαλήν ΑΕΠ > 90%)
-
- Α. Λιγότερο αναπτυγμένες: Ανατολική Μακεδονία-Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα.
  - Β. Μεταβατικής στήριξης: Δυτική Μακεδονία, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο και Κρήτη.
  - Γ. Περισσότερο αναπτυγμένες: Αττική και Νότιο Αιγαίο.

Το νέο ΕΣΠΑ(Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) και το αναπτυξιακό όραμα για την Ελλάδα του 2020

Επανεξέταση των προτεραιοτήτων κατανομής πόρων

- Προώθηση μέτρων αντιμετώπισης της ανεργίας και καταπολέμησης της φτώχειας με στόχο την κοινωνική συνοχή.
- Προώθηση προγραμμάτων υψηλής οικονομικής αποδοτικότητας για την δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.
- Αποφασιστική στροφή προς την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας με στοχευμένες επενδύσεις.
- Στήριξη της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας ως στρατηγικών εθνικών προτεραιοτήτων.
- Αξιοποίηση των συγκριτικών μας πλεονεκτημάτων, μείωση της εξάρτησής μας από τις εισαγωγές και αύξηση των εξαγωγών.
- Δημιουργία των απαραίτητων προϋποθέσεων για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων.

Οι θεματικές προτεραιότητες του νέου ΕΣΠΑ

1. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα, με αιχμή την καινοτομία και αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.
2. Ανάπτυξη και αξιοποίηση ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού.
3. Προστασία του περιβάλλοντος – μετάβαση σε μια οικονομία φιλική στο περιβάλλον.
4. Ανάπτυξη – εκσυγχρονισμός – συμπλήρωση υποδομών.
5. Βελτίωση της θεσμικής επάρκειας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αρχιτεκτονική Νέου ΕΣΠΑ: 4 Εθνικά Επιχειρησιακά Προγράμματα για την μέγιστη συνέργεια και αποτελεσματικότητα

€ 3,8 δις

1

Ανταγωνιστικότητα & Επιχειρηματικότητα

Ανταγωνιστικότητα, επιχειρηματικότητα, καινοτομία, εξωστρέφεια, επενδύσεις (συμπεριλαμβανομένων ενεργειακών), Έρευνα & Τεχνολογία, ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις, τουρισμός & πολιτισμός, δίκτυα ενέργειας, κατάρτιση, εκπαίδευση, απασχόληση που αφορούν στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, παρεμβάσεις στη Δημόσια Διοίκηση που έχουν άμεση επίπτωση στην ανταγωνιστικότητα.

~25%

€ 0,4 δις

2

Μεταρρύθμιση του Δημοσίου

Ολοκληρωμένη στρατηγική αλλαγών σε οριζόντιους τομείς που διαπερνούν τις δομές και αφορούν προβλήματα οργάνωσης, διαχείρισης και ελέγχου

~3%

€ 3,7 δις

3

Περιβάλλον – Μεταφορές

Νέες υποδομές αλλά και ολοκλήρωση έργων του προηγούμενου ΕΣΠΑ. Βασικές υποδομές και αναγκαία έργα για την προστασία του περιβάλλοντος που εκπληρώνουν και την εναρμόνιση με τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς

~24%

€ 2,0 δις

4

Εκπαίδευση, Κατάρτιση, Απασχόληση

Δράσεις με έμφαση στην προώθηση μέτρων αντιμετώπισης της ανεργίας, καινοτόμα προγράμματα για την ποιοτική αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος και σύνδεση της Εκπαίδευσης και της Κατάρτισης με την αγορά εργασίας. Εμπροσθοβαρής προγραμματισμός με έμφαση στα έτη 2014-2016.

~13%

Το Υπόλοιπο € 5,4 δις (~35%) κατανέμεται στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Ευρωπαϊκή Ένωση

6

Εικόνα 10: Αρχιτεκτονική Νέου ΕΣΠΑ

Η προγραμματική αρχιτεκτονική του νέου ΕΣΠΑ

- ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» (ΧΠ 1, 3, 4 και 5)
- ΕΠ «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΧΠ 3, 4)
- ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (ΧΠ 2)
- ΕΠ «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα» (ΧΠ 2 και 5)
- ΕΠ «Αγροτική Ανάπτυξη» (ΧΠ 1,2 και 3)
- ΕΠ «Αλιείας» (ΧΠ 1 και 3)

Το νέο ΕΣΠΑ σε αριθμούς

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	ΕΔΕΤ					ΣΥΝΟΛΟ Κοινωνικής Συδρομής	Εκτίμηση Δημόσιας Δαπάνης *
	ΕΤΠΑ	ΕΚΤ και ΥΕΙ	Ταμείο Συνοχής	ΕΓΤΑΑ	ΕΤΘΑ		
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ	3,043,061,670	692,023,753	0			3,735,085,423	4,150,094,914
ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΛΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	1,183,248,571	0	2,395,008,862			3,578,257,433	3,975,841,593
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ, ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ	0	2,152,201,141	0			2,152,201,141	2,391,334,601
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ	181,045,295	205,380,000	0			386,425,295	429,361,439
ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΘΡΑΚΗ	361,512,913	54,556,816	59,813,745			475,883,474	528,759,415
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	656,214,558	134,453,158	186,884,512			977,552,227	1,086,169,142
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	270,220,272	58,490,706	74,378,415			403,089,394	447,877,104
ΗΠΕΙΡΟΣ	232,004,598	35,012,393	24,772,717			291,789,708	324,210,787
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	334,197,511	68,145,671	38,252,121			440,595,304	489,550,337
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	251,767,122	19,255,275	18,677,521			289,699,918	362,124,898
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	76,083,924	21,254,512	69,338,088			166,676,523	333,353,046
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	164,710,675	56,826,934	63,786,240			285,323,849	356,654,811
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	159,313,611	26,641,391	15,000,000			200,955,002	251,193,753
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	219,703,223	27,500,744	11,414,115			258,618,082	323,272,603
ΚΡΗΤΗ	296,687,133	59,682,104	5,242,983			361,612,220	452,015,275
ΑΤΤΙΚΗ	694,796,659	239,372,769	192,254,185			1,126,423,613	1,408,029,516
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	63,682,818	22,449,008	23,516,817			109,648,643	219,297,287
ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ				4,195,972,284		4,195,972,284	4,936,437,981
ΘΑΛΑΣΣΑ & ΑΛΙΕΙΑ						250,000,000	294,117,647
ΤΕΧΝΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ	184,193,775	83,269,985	71,496,408			338,960,169	376,622,410
ΣΥΝΟΛΟ	8,372,444,330	3,956,516,360	3,249,836,729	4,195,972,284	0	20,024,769,703	23,136,318,559
Ταμείο Συνοχής Μεταφορές στο CEF (Ταμείο Υποδομών Ε.Ε.)						580,000,000	
Προγράμματα Ευρ. Εδαφικής Συνεργασίας						231,700,000	
Γενικό Σύνολο						20,836,469,703	

Εικόνα 11: Το νέο ΕΣΠΑ σε αριθμούς

Βιβλιογραφία

- Hix, S. (2009), *Το πολιτικό σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο.
- Λιαργκόβας, Π., Ανδρέου, Γ. (2007), *Η Νέα Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Ελλάδα*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Μαραβέγιας, Ν. , Τσινισιζέλης, Μ. (επιμ.) (2007), *Νέα Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα: Εκδόσεις Θεμέλιο.
- Moussis, N. (2011), *Ευρωπαϊκή Ένωση: δίκαιο, οικονομία πολιτικές*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
- Nugent. N. (2012), *Πολιτική και διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Αθήνα, Εκδόσεις Σαββάλας.
- Wallace, W. , M. Pollack and A. Smith (eds.) (2010), *Policy-Making in the European Union (Sixth Edition)*, London: Oxford University Press.

Βιβλιογραφία

- Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, «*Το Νέο ΕΣΠΑ. (2014-2020). Προτεραιότητες και Αρχιτεκτονική*». Διαθέσιμο στο https://www.espa.gr/elibrary/ypaan_131210_Parousiasi_Neou_ESP_A.pdf, τελευταία πρόσβαση στις 13/05/2015
- «*Ενοποιημένη απόδοση της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ένωσης*». Επίσημη εφημερίδα της Ε.Ε, 2012, αριθ. C326. Διαθέσιμο στο <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12012E/TXT&from=EL> , τελευταία πρόσβαση στις 04/04/2015.
- «*Συνθήκη της Λισσαβώνας. Για τη τροποποίηση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας*». Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2007, αριθ. C 306. Διαθέσιμο στο <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:12007L/TXT&from=EL>, τελευταία πρόσβαση στις 4/04/2015.

Βιβλιογραφία

- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Η πολιτική συνοχής και τα χρηματοδοτικά μέσα της», Δεκέμβριος 2004. Διαθέσιμο στο ec.europa.eu/regional_policy/sources/slides/cd/1_view_el.ppt, τελευταία πρόσβαση στις 23/06/2015.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «Επένδυση στις περιφέρειες: Η αναθεωρημένη πολιτική συνοχής της ΕΕ 2014-2020. Παρουσίαση από “Τα βασικά στοιχεία της πολιτικής συνοχής της ΕΕ”». Διαθέσιμο στο http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020, τελευταία πρόσβαση στις 21/06/2015.
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, http://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/priorities/, τελευταία πρόσβαση στις 15/06/2015 .

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (1/2)

- Το Έργο αυτό κάνει χρήση των ακόλουθων έργων:
- Εικόνες/Σχήματα/Διαγράμματα/Φωτογραφίες
- Εικόνα 1: copyright,
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/slides/cd/1_view_el.ppt
- Εικόνα 2: copyright,
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/slides/cd/1_view_el.ppt
- Εικόνα 3: copyright,
http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020
- Εικόνα 4: copyright,
http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020
- Εικόνα 5: copyright,
http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020

Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (2/2)

- Εικόνα 6: copyright, http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020
- Εικόνα 7: copyright, http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020
- Εικόνα 8: copyright, http://ec.europa.eu/regional_policy/el/information/publications/presentations/2014/investing-in-regions-the-reformed-eu-cohesion-policy-2014-2020
- Εικόνα 9 : copyright, http://ec.europa.eu/regional_policy/el/policy/how/priorities/
- Εικόνα 10: copyright, https://www.espa.gr/elibrary/ypaan_131210_Parousiasi_Neou_ESPA.pdf
- Εικόνα 11: copyright,
Πηγή:https://www.espa.gr/elibrary/ypaan_131210_Parousiasi_Neou_ESPA.pdf

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Γεώργιος Ανδρέου .
«Πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πολιτική συνοχή της Ευρωπαϊκής
Ένωσης». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή
διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS394/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Μαρία Ραμματά
Θεσσαλονίκη, εαρινό εξάμηνο 2014-2015

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

